

COMUNICAT DE PRESĂ

ONG-urile fac apel la instituțiile publice să acționeze împotriva violenței sexuale din România

În România, aproximativ 600.000 de femei au fost la un moment dat în viață victimele unei agresiuni sexuale, după cum reiese dintr-un studiu al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene. Cu toate acestea, subiectul rămâne unul tabu, dincolo de statistici și știri senzaționale. Victimele simt rușine pentru cele întâmplate sau se consideră vinovate, într-o cultură care tolerează astfel de fapte și lasă de multe ori agresorii sexuali nepedepsiți. Chiar dacă numărul victimelor violenței sexuale este șocant, totuși, statisticile nu acoperă întreaga dramă a violenței sexuale. Aceste date nu pot cuprinde rănilor fizice, emoționale și psihologice pe care o victimă le poartă cu ea pe viață, nu reflectă teama paralizantă din timpul și după atac, nici neputința victimelor față în față cu autorități care, de multe ori, le pun sub semnul întrebării mărturiile și le plimbă într-un circuit instituțional fără sfârșit.

Cum poate fi adus subiectul violenței sexuale pe agenda publică? Cum poate fi modificată legislația și implementate măsuri mai bune de suport pentru persoanele agresate sexual? Acestea și alte întrebări au fost ridicate în cadrul unui **seminar public care a avut loc marți, 21 aprilie, la București**, organizat de Rețeaua informală "Rupem Tăcerea despre Violența Sexuală".

Seminarul intitulat "**Violența sexuală, de la tăcere la politici pentru siguranța femeilor**" s-a bucurat de prezența unor reprezentanți de seamă din instituții publice precum Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (DESEB) din Ministerul Muncii, Parlamentul României, Parchetul General, Inspectoratul General al Poliției (IGPR), Direcții de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC-uri), alături de psihologi, sociologi, juriști și reprezentanți din diverse organizații nonguvernamentale.

"Le datorăm tuturor victimelor violenței sexuale servicii mai bune, o legislație mai bună, mai multă recunoaștere, mai mult respect și demnitate" - a arătat Irina Costache de la asociația A.L.E.G. Sibiu, care a făcut, în deschiderea evenimentului, o prezentare a celor 12 luni de când funcționează rețeaua informală: "Am început cu 9 organizații non-guvernamentale, astăzi suntem 15. Proiectul va dura până în martie 2016, așa că sper să ne înmulțim, să devenim 30-40" - a arătat aceasta.

Din partea sectorului guvernamental, Ioana Cazacu, secretar de Stat, șefa Departamentului pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați din Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, și-a arătat deschiderea pentru colaborarea dintre instituții și sectorul non-guvernamental. "Eu cred că, pe problema aceasta a violenței împotriva femeilor, nu suntem pe poziții antagonice. Nici ONG-

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România. Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org

urile cu instituțiile Statului, nici Parlamentul cu Guvernul, iar pe acest subiect nici partidele politice nu ar trebui să fie pe poziții antagonice. Cred că trebuie să facem front comun” – a declarat Cazacu. Ea s-a referit și la faptul că a solicitat Institutului Național de Statistică să aloce fonduri pentru a colecta date privind fenomenul violenței asupra femeilor în România, în baza cărora să poată fi fundamentate viitoarele acțiuni și programe publice.

Un subiect arzător a fost cel al ratificării de către România a Convenției de la Istanbul - *Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice*, semnată anul trecut de Guvernul României. Gabriela Crețu, senatoare PSD, a arătat că textul de ratificare se află în acest moment la Camera Deputaților și a făcut o invitație celor prezenți să-l analizeze și să propună amendamente. Ea a arătat că se pot face îmbunătățiri, în special în ceea ce privește rezervele ridicate de România la semnarea Convenției.

”Violența sexuală este un fenomen extins. Se întâmplă de multe ori unor tinere, care, din păcate, au prea puțină forță să se apere, prea puțin ajutor din partea familiei sau mentalitățile din familiile lor sunt extrem de învechite și, din păcate, ajung să fie considerate cauza propriilor lor suferințe” - a arătat Valeria Schelean, vicepreședintă a Comisiei Juridice din Camera Deputaților. Ea a comparat fenomenul violenței sexuale cu terorismul ținând cont că provoacă în rândul femeilor un sentiment de frică, de nesiguranță, care poate fi asimilat cu temerea pe care terorismul o produce asupra societății.

Datele Poliției

Datele oficiale privind infracțiunile de violență sexuală în România au fost prezentate de Emilia Elena Gavadia, procuror șef birou criminalistică din Parchetul General, care a precizat că cifrele au fost furnizate de Inspectoratul General al Poliției. Datele oficiale prezintă agresiunile sexuale raportate, situându-se departe de numărul real reflectat în studiile și anchetele sociologice. Agresiunea sexuală în țara noastră, la fel ca în alte părți, continuă să fie infracțiunea cel mai puțin raportată și sancționată, din cauza prejudecăților care o înconjoară.

Cifrele furnizate de IGPR se prezintă astfel:

Infracțiuni constatate:

	2013	2014	+/-	%
Infracțiuni la viața sexuală	1123	2224	+1121	+49,95
Viol	501	1146	+656	+56,28
Viol asupra minorilor	237	336	+99	+29,46
Act sexual cu minor	419	780	+361	+46,28

Acest trend ascendent se datorează, conform declarațiilor reprezentantei Parchetului General, în principal intrării în vigoare a prevederilor noului Cod de Procedură Penală prin care a dispărut instituția actelor premergătoare, pentru fiecare faptă sesizată fiind acum începută urmărirea penală cu excepția situațiilor în care sunt incidente prevederile art. 16/NCP.

Infrațiuni sesizate:

	2013	2014	+/-	%
Infrațiuni la viața sexuală	4723	4321	-402	-8,51
Viol	2289	2104	-185	-8,08
Act sexual cu minor	1768	1724	-44	2,48

Apel la acțiune!

Reprezentanții ONG-urilor din Rețeaua "Rupem Tăcerea despre Violența Sexuală" au lansat un apel la acțiune către factorii de decizie. Documentul cuprinde acțiunile recomandate către mediul politic și guvernamental prin care se pot realiza politici de combatere a fenomenului violenței sexuale și asigura o mai bună protecție a victimelor.

Acțiuni prioritare:

- **Ratificarea Convenției de la Istanbul** și armonizarea legislației din România cu prevederile convenției pentru a asigura prevenire, protecție și servicii specializate pentru toate formele de violență împotriva femeilor, inclusiv violenței sexuale asupra femeilor.
- **Înființarea unor centre de criză pentru situații de viol**, care să funcționeze ca servicii integrate, conform Articolului 25 din Convenția de la Istanbul. În aceste centre victimele să beneficieze de asistență medicală, de asistență psihologică și de recoltarea probelor medico-legale, de informare și consiliere juridică într-o singură unitate, unitate care să funcționeze la nivelul spitalelor. Înființarea unor astfel de centre ar reduce din eforturile financiare și psihologice ale victimei și ar evita victimizarea secundară. În momentul de față, o victimă e nevoită să suporte cheltuieli din propriul buzunar iar în circuitul instituțional e nevoită să relateze în mod repetat ceea ce i s-a întâmplat, unui număr de până la 9 persoane diferite. Să rupem tăcerea despre violența sexuală înseamnă și să oferim asistență victimelor.
- Introducerea unor **măsuri de protecție cum ar fi ordinul de protecție sau de restricție** pentru toate formele de violență împotriva femeilor, inclusive pentru cazuri de violență sexuală conform Articolului 53 din Convenția de la Istanbul;

- **Furnizarea de servicii de asistență să nu fie condiționată de depunerea unei plângeri penale**, conform Directivei 2012/29/UE privind victimele unor infracțiuni.
- **Introducerea de protocoale de lucru** pentru cazurile de violență sexuală în cadrul instituțiilor care interacționează cu victimele (ex. poliție) care să prevadă în mod expres evitarea atitudinilor și acțiunilor care conduc la victimizare secundară (ex. blamarea victimei, expunerea victimei la noi contacte cu agresorul etc.) și etnificarea violenței;
- **Formarea adecvată a specialiștilor** care interacționează cu victimele astfel încât intervenția de orice natură – a organelor de ancheta penală, a medicilor ori asistentilor sociali să fie centrată pe nevoile și drepturile victimelor, indiferent de apartenența etnică, religioasă, orientare sexuală sau de statutul economico-social al acestora, pe prevenirea revictimizării și pe protejarea victimelor de fapte de violență ulterioară.
- **Acțiuni de prevenire care să vizeze inclusiv băieții și bărbații, integrate în educația de masă.** Violența sexuală nu se poate evita prin limitări adresate fetelor și femeilor (cum să nu se îmbrace, pe unde să nu circule etc.). Felul în care este percepută masculinitatea în cultura noastră oferă adesea justificări actelor de agresiune. Este nevoie de campanii de constientizare pe termen lung, dar și de educație în școli privind violența sexuală – forme de manifestare, grupuri vulnerabile, educație pentru relații bazate pe egalitate și consimțământ.
- **Măsuri de prevenire secundară și terțiară a violenței sexuale** – inclusiv măsuri speciale pentru a împiedica infractorii sexuali de a recidiva (Art. 16 Convenția de la Istanbul).

Rețeaua informală "Rupem Tăcerea despre Violența Sexuală" a fost creată în luna mai 2014, în cadrul unui proiect finanțat de Fondul ONG în România. Organizațiile nonguvernamentale membre ale rețelei sunt: Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen (A.L.E.G.), Asociația STIGAMOT din Islanda, Centrul Filia, Asociația Front, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome E-Romnja, Asociația Transcena, Institutul Est European pentru Sănătatea Reproducerii (IEESR), Asociația Femeilor Împotriva Violenței Artemis, Centrul Parteneriat pentru Egalitate (CPE), Societatea de Analize Feministe Ana, Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO) din Cluj, Grupul Quantic, Asociația Pas Alternativ Brașov, Psiho Sfera de la Brașov, Centrul de Mediere și Securitate Comunitară Iași (CMSC) și Asociația Vivad.

Pentru detalii suplimentare, persoană de contact: Irina Costache, mobil 0721.213.696, email irina.costache@aleg-romania.eu